

โดย นายเอนก อยู่ยืน รองเลขาธิการ และโฆษก
สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ในครั้งที่แล้ว* ผมได้ตอบไป 2 คำถาม เรื่อง “ก.ล.ต. ทำอะไรบ้าง ในการบังคับใช้กฎหมาย” และ “เงินค่าปรับไปไหน” ซึ่งน่าจะทำให้เห็นขอบเขตอำนาจและช่องทางในการบังคับใช้กฎหมายของ ก.ล.ต. รวมทั้งทราบด้วยว่า เงินค่าปรับเป็น “รายได้แผ่นดิน” ซึ่ง ก.ล.ต. จะนำส่งให้กระทรวงการคลัง ซึ่งตามที่สัญญากันไว้ว่าในครั้งนี้ จะมาตอบให้ครบทุกคำถามที่ได้เกริ่นไว้ครับ

○ ก.ล.ต. ทำอะไร ทำไมไม่บอก ไม่แจ้งความคืบหน้า ?

ต้องยอมรับครับว่า ก.ล.ต. มีความระมัดระวังในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายค่อนข้างมากครับ เพื่อไม่ให้กระทบต่อสิทธิบุคคลเกินจำเป็นและไม่กระทบต่อประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย

ดังนั้น หลายครั้งที่มีการตั้งคำถามต่อเนื่องจากกรณีที่ ก.ล.ต. ได้รับเรื่องร้องเรียนหรือแจ้งเบาะแส หรือเรื่องที่อยู่ระหว่างดำเนินการจึงไม่สามารถให้ข้อมูลในรายละเอียดได้ เช่น ก.ล.ต. กำลังตรวจสอบบริษัท ก. จริงหรือไม่ หรือในกรณีที่กล่าวโทษผู้กระทำผิดไปแล้ว อาจมีคำถามว่าจะมีดำเนินการเพิ่มเติมได้อีกหรือไม่ ซึ่งคำถามเหล่านี้ตอบได้ยากจริง ๆ ครับ เพราะในการตรวจสอบต้องรวบรวมข้อมูลพยานหลักฐาน เพื่อพิจารณาว่ามีการกระทำผิดหรือไม่ ในทางกลับกันหากเปิดเผยและต่อมาไม่พบการกระทำผิดก็อาจมีปัญหาได้ และอาจกระทบสิทธิบุคคล และอาจกระทบต่อประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย

อย่างไรก็ดี แม้ว่า ก.ล.ต. อาจไม่สามารถตอบคำถามเหล่านี้อย่างชัดเจนตามความคาดหวังของหลายท่านได้ แต่ขอให้มั่นใจว่า ก.ล.ต. จะดำเนินการอย่างเต็มที่และแม้จะกล่าวโทษผู้กระทำผิดไปแล้วก็จะติดตามความคืบหน้าในการดำเนินคดีและจะร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเต็มที่เช่นกันครับ

○ ทำไมโทษน้อย ?

ผมขอพยาย้อนกลับไปหาคำตอบในครั้งที่แล้วว่า ก.ล.ต. มีช่องทางในการบังคับใช้กฎหมาย 3 ช่องทางหลัก ได้แก่ การดำเนินการทางปกครอง การดำเนินการทางอาญา และการดำเนินมาตรการลงโทษทางแพ่ง ซึ่งแต่ละช่องทางจะมี “บทลงโทษ” ที่แตกต่างกัน เช่น ปรับ จำคุก/พักการประกอบกิจการ หรือเพิกถอนใบอนุญาต กรณีเป็นผู้ประกอบธุรกิจ และพัก เพิกถอน หรือห้ามเป็นบุคลากรในตลาดทุน กรณีเป็นบุคลากรในธุรกิจตลาดทุน รวมทั้งมีโทษจำคุกในกรณีความผิดอาญาด้วย

ส่วนมาตรการลงโทษทางแพ่ง มี 5 มาตรการ ได้แก่ (1) ปรับทางแพ่ง (2) ชดใช้เงินในจำนวนเท่ากับผลประโยชน์ที่ได้รับหรือพึงได้รับ (3) ห้ามเข้าซื้อขายหลักทรัพย์/สินทรัพย์ดิจิทัล (4) ห้ามเป็นกรรมการหรือผู้บริหารในบริษัทที่ออกหลักทรัพย์หรือบริษัทหลักทรัพย์/ผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัลหรือผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล และ (5) ชดใช้ค่าใช้จ่ายของ ก.ล.ต. เนื่องจากการตรวจสอบการกระทำผิด

บทลงโทษแต่ละมาตรการมีระดับความหนักที่ใกล้เคียงกับนานาประเทศส่วนใหญ่ครับ และไม่ว่าบทลงโทษในด้านใด ก.ล.ต. ได้เปิดเผยข้อมูลไว้บนหน้าเว็บไซต์ ก.ล.ต. ที่หัวข้อ “ข่าว/ข้อมูลตลาดทุน” จากนั้นคลิกที่ “การบังคับใช้กฎหมาย” แล้วเลือก “การบังคับใช้กฎหมายรายกรณี” ซึ่งสามารถค้นหาได้ว่า ผู้ประกอบธุรกิจรายใดถูกดำเนินการไต่ถาม บุคลากรในธุรกิจตลาดทุนคนไหนที่ถูกพักเพิกถอนใบอนุญาต และใครบ้างที่ถูกกล่าวโทษ ถูกดำเนินมาตรการลงโทษทางแพ่งและตกลงยินยอมปฏิบัติตาม หรือจะเลือกดูเป็น “สถิติรายปี” เพื่อให้เห็นภาพรวมการดำเนินการของ ก.ล.ต. ก็ได้ครับ

○ ทำไมใช้เวลาานกว่าจะลงโทษ ?

ระยะเวลาในการบังคับใช้กฎหมายแต่ละกรณีมีความแตกต่างกันขึ้นกับหลายปัจจัยครับ ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการในการหาพยานหลักฐาน แหล่งที่มาของพยานหลักฐาน ปริมาณข้อมูลที่ต้องพิจารณา และความซับซ้อนของการกระทำความผิด รวมทั้งได้ดำเนินการตามกระบวนการบังคับใช้กฎหมายที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องชี้แจงแสดงพยานหลักฐานตามสิทธิอันพึงมีก่อนพิจารณาดำเนินการ (Due Process of Law) เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการบังคับใช้กฎหมายของ ก.ล.ต. มีความรอบคอบ รัดกุม และเป็นธรรมกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ในกรณีที่มีความซับซ้อนและมีข้อมูลที่ต้องพิจารณาจำนวนมาก รวมทั้งใช้เวลาและโอกาสผู้ต้องสงสัยชี้แจงอย่างเต็มที่เพื่อความเป็นธรรม จึงทำให้ใช้เวลาในการดำเนินการ และขอให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ที่ผ่านมา ก.ล.ต. ได้ดำเนินการหลายอย่างเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น การปรับโครงสร้างองค์กร การนำเทคโนโลยีและข้อมูลมาใช้ในการกำกับดูแล ให้สามารถคาดการณ์การกระทำผิด หรือตรวจจับความผิดปกติกี่เกิดขึ้นรวมทั้งเพิ่มการประสานงานและการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น รวมทั้ง ยังได้ปรับปรุงกฎหมาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายของ ก.ล.ต. ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นอกจากนี้ ก.ล.ต. ยังได้ดำเนินการในหลายด้านเพื่อลดโอกาสในการกระทำผิดหรือทุจริตให้น้อยลง เช่น การเน้นย้ำการทำหน้าที่ของผู้บริหาร ตลอดจนยกระดับบทบาทของกรรมการ และกรรมการอิสระ ในการดูแลป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำทุจริตในองค์กรของตน (lines of defense) การยกระดับผู้ประกอบการวิชาชีพในตลาดทุน (gate keeper) ให้ทำหน้าที่ของตนเองอย่างมืออาชีพ เป็นไปตามหลักสากล

กรณีมีการกระทำผิด ไม่ว่าจะผู้กระทำผิดจะเป็นใครก็ตาม ขอให้มั่นใจในการทำหน้าที่ของ ก.ล.ต. ซึ่งเชื่อมั่นในหลักการและเอาจริงกับการบังคับใช้กฎหมายทุกกรณีอย่างตรงไปตรงมา โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย ด้วยจุดมุ่งหมายให้ตลาดทุนไทยเป็นหนึ่งในโลกที่ช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจและสังคมของประเทศก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

หมายเหตุ : * คลิกอ่านบทความเรื่อง ["ก.ล.ต. ทำอะไรบ้าง ในการบังคับใช้กฎหมาย"](#)